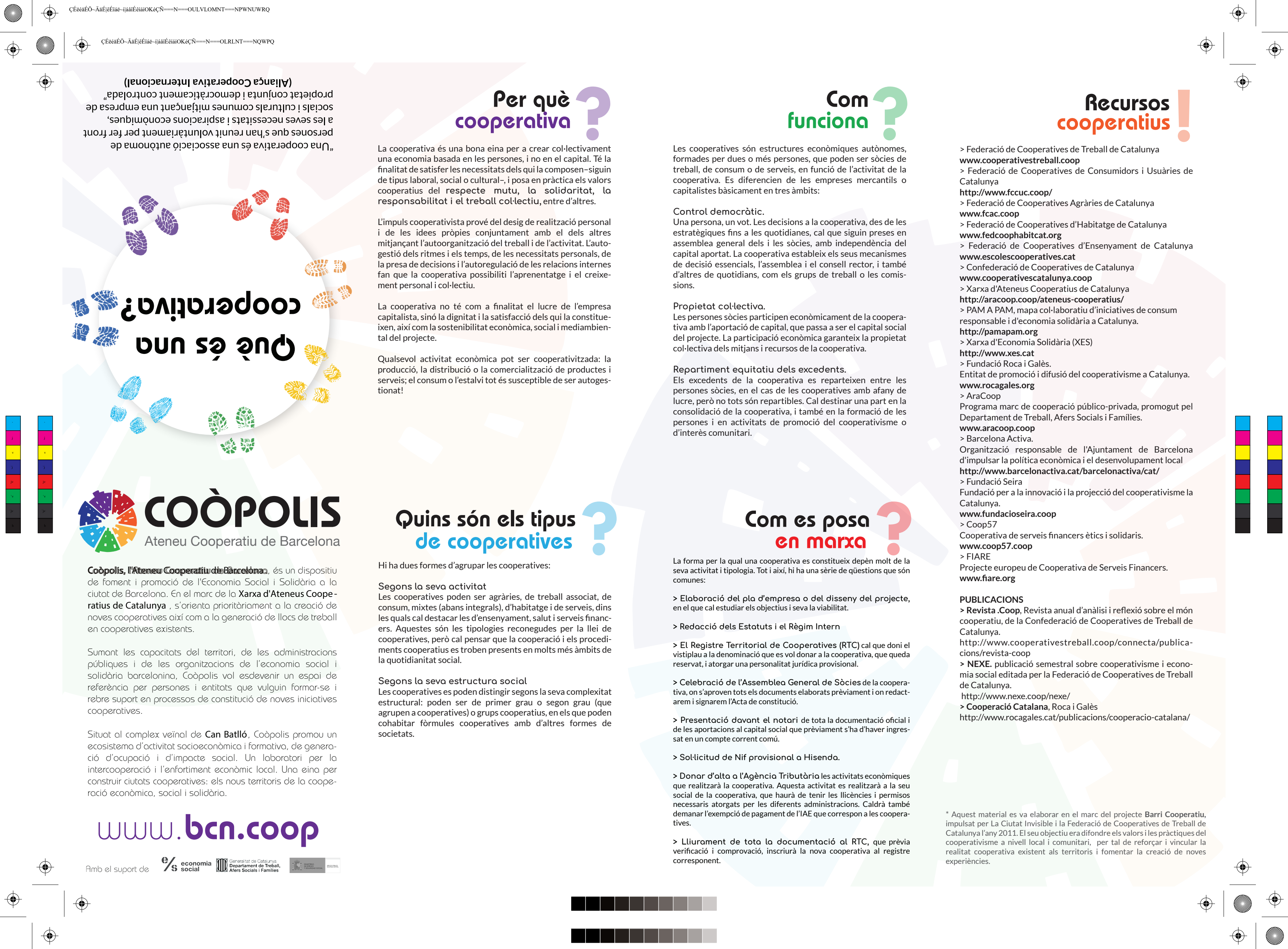

“Una cooperativa és una associació autònoma de persones que s’han reunit voluntàriament per fer front a les seves necessitats i aspiracions econòmiques, socials i culturals comunes mitjançant una empresa de propietat conjunta i democràticament controlada”
(Aliança Cooperativa Internacional)

Coòpolis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona, és un dispositiu de foment i promoció de l'Economia Social i Solidària a la ciutat de Barcelona. En el marc de la **Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya**, s'orienta prioritàriament a la creació de noves cooperatives així com a la generació de llocs de treball en cooperatives existents.

Sumant les capacitats del territori, de les administracions públiques i de les organitzacions de l'economia social i solidària barcelonina, Coòpolis vol esdevenir un espai de referència per persones i entitats que vulguin formar-se i rebre suport en processos de constitució de noves iniciatives cooperatives.

Situat al complex veïnal de **Can Batlló**, Coòpolis promou un ecosistema d'activitat socioeconòmica i formativa, de generació d'ocupació i d'impacte social. Un laboratori per la intercooperació i l'enfortiment econòmic local. Una eina per construir ciutats cooperatives: els nous territoris de la cooperació econòmica, social i solidària.

www.bcn.coop

Amb el suport de

Per què cooperativa ?

La cooperativa és una bona eina per a crear col·lectivament una economia basada en les persones, i no en el capital. Té la finalitat de satisfer les necessitats dels qui la componen–siguin de tipus laboral, social o cultural–, i posa en pràctica els valors cooperatius del respecte mutu, la solidaritat, la responsabilitat i el treball col·lectiu, entre d'altres.

L'impuls cooperativista prové del desig de realització personal i de les idees pròpies conjuntament amb el dels altres mitjançant l'autoorganització del treball i de l'activitat. L'auto-gestió dels ritmes i els temps, de les necessitats personals, de la presa de decisions i l'autoregulació de les relacions internes fan que la cooperativa possibiliti l'aprenentatge i el creixement personal i col·lectiu.

La cooperativa no té com a finalitat el lucre de l'empresa capitalista, sinó la dignitat i la satisfacció dels qui la constitueixen, així com la sostenibilitat econòmica, social i mediambiental del projecte.

Qualsevol activitat econòmica pot ser cooperativitzada: la producció, la distribució o la comercialització de productes i serveis; el consum o l'estalvi tot és susceptible de ser autogestionat!

Quins són els tipus de cooperatives ?

Hi ha dues formes d'agrupar les cooperatives:

Segons la seva activitat
Les cooperatives poden ser agràries, de treball associat, de consum, mixtes (abans integrals), d'habitatge i de serveis, dins les quals cal destacar les d'ensenyament, salut i serveis financers. Aquestes són les tipologies reconegudes per la llei de cooperatives, però cal pensar que la cooperació i els procediments cooperatius es troben presents en molts més àmbits de la quotidianitat social.

Segons la seva estructura social
Les cooperatives es poden distingir segons la seva complexitat estructural: poden ser de primer grau o segon grau (que agrupen a cooperatives) o grups cooperatius, en els que poden cohabitar fórmules cooperatives amb d'altres formes de societats.

Com funciona ?

Les cooperatives són estructures econòmiques autònomes, formades per dues o més persones, que poden ser sòcies de treball, de consum o de serveis, en funció de l'activitat de la cooperativa. Es diferencien de les empreses mercantils o capitalistes bàsicament en tres àmbits:

Control democràtic.
Una persona, un vot. Les decisions a la cooperativa, des de les estratègiques fins a les quotidianes, cal que siguin preses en assemblea general dels i les sòcies, amb independència del capital aportat. La cooperativa estableix els seus mecanismes de decisió essencials, l'assemblea i el consell rector, i també d'altres de quotidians, com els grups de treball o les comissions.

Propietat col·lectiva.
Les persones sòcies participen econòmicament de la cooperativa amb l'aportació de capital, que passa a ser el capital social del projecte. La participació econòmica garanteix la propietat col·lectiva dels mitjans i recursos de la cooperativa.

Repartiment equitatiu dels excedents.
Els excedents de la cooperativa es reparteixen entre les persones sòcies, en el cas de les cooperatives amb afany de lucre, però no tots són repartibles. Cal destinar una part en la consolidació de la cooperativa, i també en la formació de les persones i en activitats de promoció del cooperativisme o d'interès comunitari.

Com es posa en marxa ?

La forma per la qual una cooperativa es constitueix depèn molt de la seva activitat i tipologia. Tot i així, hi ha una sèrie de qüestions que són comunes:

> **Elaboració del pla d'empresa o del disseny del projecte**, en el que cal estudiar els objectius i seva viabilitat.

> **Redacció dels Estatuts i el Règim Intern**

> **El Registre Territorial de Cooperatives (RTC)** cal que doni el vistiplau a la denominació que es vol donar a la cooperativa, que queda reservat, i atorgar una personalitat jurídica provisional.

> **Celebració de l'Assemblea General de Sòcies** de la cooperativa, on s'aproven tots els documents elaborats prèviament i on redactarem i signarem l'Acta de constitució.

> **Presentació davant el notari** de tota la documentació oficial i de les aportacions al capital social que prèviament s'ha d'haver ingressat en un compte corrent comú.

> **Sol·licitud de Nif provisional a Hisenda.**

> **Donar d'alta a l'Agència Tributària** les activitats econòmiques que realitzarà la cooperativa. Aquesta activitat es realitzarà a la seu social de la cooperativa, que haurà de tenir les llicències i permisos necessaris atorgats per les diferents administracions. Caldrà també demanar l'exempció de pagament de l'IAE que correspon a les cooperatives.

> **Lliurament de tota la documentació al RTC**, que prèvia verificació i comprovació, inscriurà la nova cooperativa al registre corresponent.

Recursos cooperatius !

- > Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya
www.cooperativestreball.coop
- > Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya
<http://www.fccuc.coop/>
- > Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya
www.fcac.coop
- > Federació de Cooperatives d'Habitatge de Catalunya
www.fedcoophabitcat.org
- > Federació de Cooperatives d'Ensenyament de Catalunya
www.escolescooperatives.cat
- > Confederació de Cooperatives de Catalunya
www.cooperativescatalunya.coop
- > Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya
<http://aracoop.coop/ateneus-cooperatius/>
- > PAM A PAM, mapa col·laboratiu d'iniciatives de consum responsable i d'economia solidària a Catalunya.
<http://pamapam.org>
- > Xarxa d'Economia Solidària (XES)
<http://www.xes.cat>
- > Fundació Roca i Galès.
Entitat de promoció i difusió del cooperativisme a Catalunya.
www.rocagales.org
- > AraCoop
Programa marc de cooperació públicoprivada, promogut pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.
www.aracoop.coop
- > Barcelona Activa.
Organització responsable de l'Ajuntament de Barcelona d'impulsar la política econòmica i el desenvolupament local
<http://www.barcelonactiva.cat/barcelonactiva/cat/>
- > Fundació Seira
Fundació per a la innovació i la projecció del cooperativisme a Catalunya.
www.fundaciouseira.coop
- > Coop57
Cooperativa de serveis financers ètics i solidaris.
www.coop57.coop
- > FIARE
Projecte europeu de Cooperativa de Serveis Financers.
www.fiare.org

- PUBLICACIONS**
- > **Revista .Coop**, Revista anual d'anàlisi i reflexió sobre el món cooperatiu, de la Confederació de Cooperatives de Treball de Catalunya.
<http://www.cooperativestreball.coop/connecta/publicacions/revista-coop>
 - > **NEXE**, publicació semestral sobre cooperativisme i economia social editada per la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya.
<http://www.nexe.coop/nexe/>
 - > **Cooperació Catalana**, Roca i Galès
<http://www.rocagales.cat/publicacions/cooperacio-catalana/>

* Aquest material es va elaborar en el marc del projecte **Barri Cooperatiu**, impulsat per La Ciutat Invisible i la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya l'any 2011. El seu objectiu era difondre els valors i les pràctiques del cooperativisme a nivell local i comunitari, per tal de reforçar i vincular la realitat cooperativa existent als territoris i fomentar la creació de noves experiències.

LA COOPERATIVA

UNA EINA PER A CREAR UNA ALTRA ECONOMIA

Els principis cooperatius

Adhesió voluntària i oberta

No es pot fer cap mena de discriminació per motius de gènere, raça o condició social.

Control democràtic

Mitjançant l'assemblea, els i les sòcies controlen el desenvolupament de la cooperativa amb el màxim dret a vot per a totes.

Participació econòmica

Equitativa per part de totes les persones en la seva aportació al capital social. Els beneficis de l'activitat cooperativitzada no s'han totalment dividibles entre els sòcies, ans que una part s'ha reinvertida en la pròpia cooperativa en la formació dels i les sòcies o en projectes d'intercooperació o de difusió del cooperativisme.

Autonomia i independència

La cooperativa ha de dependre només dels i les seves sòcies. En cas que s'entri en acord amb altres organitzacions o es permeti l'entrada de capital alià a la cooperativa, aquesta ha d'establir mecanismes de control democràtic per mantenir la seva autonomia.

Educació, formació i informació

S'ha de proporcionar a les persones sòcies de tots els elements formatius i pedagògics per entendre que és i com funciona una cooperativa, així com per perseverar en la seva professionalitat. Cal també assegurar que en els processos de presa de decisions, totes les persones implicades posseeixen la mateixa i suficient informació.

Intercooperació

Les cooperatives no són ens aïllats entre si, sinó que cal que establint processos de treball i de coordinació amb altres cooperatives és una acció imprescindible en la construcció d'una societat més igualitària.

Interès per la comunitat

Com tota entitat, les cooperatives es troben ubicades en un territori. Aquestes han de treballar per donar-se a conèixer i per difondre els valors i les pràctiques cooperatives relacionant-se amb projectes similars al territori.

PROPIETAT COL·LECTIVA

L'oportació del capital social és una garantia d'equitat en la propietat del projecte, que no és individual sinó de la cooperativa.

REPARTIMENT EQUITATIU

Reforçament de la cooperativa
Bestretes dels socis i sòcies treballadores
Formació de les persones membres
Projectes d'intercooperació
Difusió del cooperativisme

APRENENTATGE PERSONAL I SOCIAL

La cooperació permet desenvolupar vincles basats en el respecte, la dignitat, la igualtat i la responsabilitat.

INTERCOOPERACIÓ

El treball solidari entre projectes, en grup o en xarxes, permet compartir recursos i aconseguir objectius més amplis.

MERCAT SOCIAL

Construcció d'una economia social i solidària en què l'intercanvi de béns i serveis estigui basat en pràctiques equitatives, justes i responsables.

ARRELAMENT AL TERRITORI

Les cooperatives poden esdevenir nodes d'articulació comunitària participant en estructures federatives, moviments socials i xarxes locals des d'on impulsar transformacions socials practicables i reproduïbles.

CONTROL DEMOCRÀTIC

Mitjançant la igualtat en la presa de decisions sobre el present i futur de la cooperativa garantint la responsabilitat en la gestió i la participació.

AUTOORGANITZACIÓ DE L'ACTIVITAT

Qualsevol activitat econòmica pot ser autogestionada: producció, distribució o comercialització de béns o serveis.

Respecte i suport mutu

Solidaritat

Honestetat

Respecte per l'entorn

Transparència

Capacitat executiva

Creixement col·lectiu

El capital per sobre de les persones

Les persones per sobre del capital

IMPACTE SOCIAL DE LA FÓRMULA COOPERATIVA